

20220407 Turismen i Stavanger

Ifølge Aftenbladet 20220405 ligger Stavanger fortsatt på bunnen i Norge når det gjelder utnyttelse av hotellkapasiteten. Årsaken er manglende oppfølging i pressen, og ført og fremst i Schibsted-avisen Stavanger Aftenbladet.

Dette kan man rette på ved å utnytte de muligheter som ligger i de to potensielt største turist-attraksjoner i Norge, som tilfeldigvis ligger i Stavanger-området.

Det første, og billigste, er å lage en skikkelig turist-attraksjon av stedet der Norge ble samlet - Ytraberget i Hafrsfjord. I følge Snorre, som jo har en viss autoritet, var det her slaget i Hafrsfjord ble avsluttet. Det er i dag alminnelig enighet om at slaget sto i år 872. Slaget ble begynt på fjorden, og avsluttet på Ytraberget. De som sto mot Harald Hårfagre søkte å verge seg i borgen på toppen av Ytraberget, før de ble laget nedover Jæren. Borgen på Ytraberget kan fortsatt utgraves som den attraksjon den er, som det sannsynlige utgangspunktet for en rekke hærtokter mot flere land, særlig Danmark og Irland. I stedet er et ukjent antall millioner av kroner kastet bort på undersøkelser av mulige funn fra vikingtiden på sjøbunnen i Hafrsfjord, ivrig støttet av Aftenbladet, der alle måtte vite det som også ble bekreftet, at kraftige og oksygenrike tidevannsstrømmer (som alle kan se) har ødelagt alt av tre og jern.

Det er ingen grunn til å feire noe som helst i Møllebukta, selv om Aftenbladet legger opp til feiring av Rikssamlingen her. Alle med et visst kjennskap til historie må vite at Rikssamlingsstedet i Norge er Ytraberget i Sola kommune i Hafrsfjord. Det kan og bør bli en like stor attraksjon som stedet der en bondeflokk tok livet av en råttass av en småkonge 29. juni 1030, på Stiklestad utenfor Trondheim. Til Indraberget, innenfor Ytraberget, fører flere veier, og her er alt mange hundre parkeringsplasser, med mulighet for utvidelse til flere tusen på områder eid av Sola kommune, og som man derfor ikke trenger å ekspropriere.

Aftenbladet vil gjerne ha et slags Rikssamlingssted i Møllebukta i Stavanger kommune. Der har man det praktfulle monument Sverd i Fjell, som også er lett synlig fra Rikssamlingsstedet, med bare en smal fjordarm mellom monumentet og Ytraberget/Indraberget. Tenk om Aftenbladet ville trykke et fotografi som viser det! Men det passer nok ikke i avisens agenda!

Møllebukta er et sjarmerende sted, men utvikling av stedet til en turistattraksjon krever ekspropriasjon av store områder, med utgifter som vil

drepe muligheten til utvikling av stedet til en turistattraksjon. Man kunne nok håpe på en viss rabatt fra Staten, v/Forsvaret, dersom det var nødvendig for å sikre utviklingen av Rikssamlingsstedet i Norge. Det er det imidlertid ikke; Rikssamlingsstedet er Ytraberget, og der har man rikelig med veier og offentlig eide parkeringsområder. Avgjørende må det likevel være at Møllebukta ikke har den aller minste tilknytning til Rikssamlingen i år 872. Det gjelder selv om NRK i morgenlokalen 21. november 2018 påsto at slaget i Hafrsfjord sto i Møllebukta, og selv om Aftenbladet har varslet bred dekning av feiring av 1150-års jubileet for Rikssamlingen i sommer i Møllebukta!

1100-årsdagen ble feiret på Ytraberget 17. juni 1972 (den tredje lørdagen i juni) med deltakelser av Kongen, kronprinsparet, fylkesmenn og notabiliteter. Filmen til NRK fra feiringen spilles automatisk av på din PC når åpner mitsem-blogg.com og trykker på trekanten nederst og til venstre på bildet av Kong Olav V. Når kongen og kronprinsparet tar seg ned fra Ytraberget ser man flere tusen tilskuere som i følge pressen hadde slått seg ned i det naturlige amfi som Indraberget danner mot sletten over til Ytraberget,

Her kan man med beskjedne midler etablere verdens flotteste friluftsteater, for 5.000 tilskuere i det naturlige amfi, og med en stor scene ved fjordarmen mot «Sverd i Fjell» i Møllebukta, og med en kai for vikingskip som er del av handlingen, f.eks. i «Brede seil over Nordsjø går» (med Erling Skjalgsson fra Sole som i år 999 skulle søke etter sin svoger Olav Tryggvasson) og de mange operaer og syngespill som er laget om Harald Hårfagre som barn/ungdom og voksen, om Erling Skjalgsson og andre historiske personer.

Stedet for feiring av 1150-års dagen for Rikssamlingen bør skje på Ytraberget den 3.dje lørdagen i juni, 18. juni 2022.

Aftenbladet gjentatte ganger har forsøkt å etablere en forbindelse mellom Møllebukta og Rikssamlingen, og har varslet store reportasjer om det i sommer. Er ikke det å legge for stor vekt på at Møllebukta tilfeldigvis ligger i Stavanger kommune, når alle med fornuft må vite at Rikssamlingen skjedde ved avslutningen av Slaget i Hafrsfjord på Ytraberget i Sola kommune?

I sin tid ble det fylt opp masse i sjøen for en gangvei fra parkeringsområder på Indraberget til Ytraberget. Den er mer eller mindre vasket ut av sjøen. Jeg var kanskje en av de siste som tok meg levende fra Indraberget til Ytraberget på den oppfylte sti for en del år siden. Den var vasket vekk av sjøen, og voktes av kuer og okser med spisse horn.

Det kan ikke være noen utfordring for dyktige entreprenører å etablere en skikkelig vei i ATV-standard fra Indraberget (og parkeringsplassene der) til Rikssamlingsstedet Ytraberget, og bautasteinen signert av Olav V (under signaturen til Harald Hårfagre) ved feiringen av 1100-årsdagen for rikssamlingen 21. juni 1972.

Når, og hvis, Arkeologisk Museum gir opp tanken om et nybygg for et Vikingstidsmuseum på Våland - det har de jo truet med lenge fordi de jo aldri får bevilgninger til tiltaket - kan man muligvis få Arkeologisk Museum med på et Vikingstidsmuseum inne i selve Ytraberget, under Rikssamlingsstedet i Norge? Det blir garantert billigere enn et nybygg på Våland, som jo aldri kommer, og som neppe noen gang vil bli et samlingspunkt for turister.

Hvis man for Stavanger vil ha en turistattraksjon i verdensklasse, bør man tørke støv av de ferdige tegninger for en gondolbane fra Eiane (en relativt kort kjøretur fra Stavanger) over Lysefjorden til toppen av Ytraberget, som min kjære kone foreslår at kan kalles Rygertoppen. Gondolbanen vil stryke tett forbi Prekestolen, som er en særegen, og spektakulær, fjellformasjon. Den er dømt til å falle ned i Lysefjorden, og adkomst til den må sikkert sperres av ansvarlige kommunepolitikere når Staten får bestemt seg for hvilken kommune som har ansvaret (og erstatningsplikten). Inntil det skjer, kan turister ta seg lett og fort ned fra gondolbane-stasjonen på Rygertoppen til Preikestolen, i alle fall hvis man etablerer en kort og spektakulær hengebro over et juv på veien.

Her kan turister, også de som har valgt å gå fra parkeringsplassen ved Prekestolhytta eller fra Refså kai (når og hvis den måtte få rutebåt-tilknytning) få tilgang til WC og forfriskninger og et måltid. For de som synes utsikten til Stavanger og Nordsjøen fra Egersund til Bømlo blir for kjedelig, vil jeg foreslå kikkerter til Statfjord, Troll, Ekofisk, Sleipner, Martin Linge og andre oljeplattformer som kan sees i kikkert fra Rygertoppen, Jeg ser for meg en modell av Nordsjø-kysten med angivelse av posisjonen til kjente oljeplattformer med modeller av disse på en utkikkspattform med kikkerter mot Stavanger og Nordsjøen.

Når Hotel Alexandra i Loen kan tjene penger på en gondolbane der, som turister bare kan nå med en lang kjøretur, og som ikke har tilknytning til båttrafikk, jernbane eller flyplasser av betydning, må en gondolbane over Lysefjorden, kort vei fra Sola Lufthavn og fergeuter til Sola og Kristiansand, ha alle muligheter for suksess.

Aftenbladet har brukt mer plass på omtale av heis inne i Prekestolen og heis på utsiden av Prekestolen enn på utviklingen av det som kan bli den største turistattraksjonen i Norge, en heis over Lysefjorden til Rygertoppen. Hvor man man ellers se en spektakulær norsk fjord fra havet til fjordbunnen, i full komfort med wi-fi. Turen over Lysefjorden til Rygertoppen kan bli det største minne for mange turister, med unntak av måltidet på Rygertoppen og returen til Eiane, som er like spektakulær (hvis man ikke går ned gjennom det som blir Prekestolen Nasjonalpark til Preikestol-hytta og parkeringsplassen med bussforbindelse der).